ICCJ – Contestaţie în anulare. Eroare materială. Conţinutul noţiunii

Legislaţie relevantă:

Codul de procedură civilă, art. 317

Potrivit jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, doar erorile de fapt care nu au devenit vizibile decât la finalul unei proceduri judiciare pot justifica o derogare de la principiul securităţii juridice, pe motiv că nu a fost posibilă îndreptarea lor prin exercitarea căilor ordinare de atac.

Prin urmare, prima ipoteză a art. 317 din Codul de procedură civilă 1865, deşi vizează inclusiv situaţii în care se confundă ori se omit date materiale importante ale cauzei, nu poate constitui temei pentru reexaminarea fondului prin prisma reaprecierii probelor administrate.

Decizia nr. 4743 din 28 martie 2013

Prin sentinţa nr. 4420 din 9 noiembrie 2010 Curtea de Apel Bucureşti- Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a respins excepţia inadmisibilităţii cererii de obligare a Autorităţii Naţionale a Vămilor la plata sumei de 8.348.865 lei şi a respins acţiunea astfel cum a fost formulată şi precizată de reclamanta SC G România SRL în contradictoriu cu pârâţii Agenţia Naţională de Administrare Fiscală-Direcţia Generală de Soluţionare a Contestaţiilor şi Autoritatea Naţională a Vămilor-Direcţia Regională pentru Accize şi Operaţiuni Vamale Bucureşti – Serviciul Antifraudă Fiscală şi Vamală- Inspecţia Mărfuri Accizate, ca neîntemeiată.

Împotriva acestei sentinţei a declarat recurs reclamanta

SC G România SRL, invocând prevederile art. 304 pct.9 Cod procedură civilă, respectiv interpretarea greşită a dispoziţiilor legale incidente în cauză.

Prin decizia nr. 1252 din 7 martie 2012 Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie-Secţia contencios administrativ şi fiscal a respins recursul declarat de SC G România SRL împotriva sentinţei nr. 4420 din 9 noiembrie 2010, ca nefondat.

Pentru a pronunţa această hotărâre, Înalta Curte a reţinut că în mod corect instanţa de fond a constatat că reclamanta nu a efectuat o plată dublă, întrucât obligaţia de plată a accizelor stabilite în sarcina acesteia s-a făcut în considerarea faptului că societatea a dedus din totalul accizelor datorate corespunzător livrărilor de produse din tutun în cursul unei luni, accizele din facturile în roşu, diminuându-se baza de impunere cu valoarea acestor facturi.

Prin întocmirea şi includerea facturilor în roşu în jurnalele de vânzări s-a urmărit diminuarea bazei de impozitare, atât a TVA, cât şi a accizelor iar prin înregistrarea în contabilitate a valorii accizelor în roşu, recurenta-reclamanta şi-a dedus fără drept din totalul accizei datorate în cursul unei luni acciza aferenta „returilor" diminuând acciza de plată şi celelalte taxe şi contribuţii, şi în acest mod a încălcat dispoziţiile art. 138 C. fiscal care reglementează ajustarea bazei de impozitare.

În concluzie, fiind în discuţie deducerea nelegală a accizei pentru motivele arătate nu se poate reţine că s-a efectuat o plată dublă aşa cum susţine recurenta-reclamantă fiind vorba de două operaţiuni cu produse din tutun supuse reglementărilor fiscale.

Contestaţia în anulare

Împotriva deciziei nr.1252 din 7 martie 2012 a formulat contestaţie în anulare SC G România SRL, în temeiul art. 318 Cod procedură civilă, susţinând că instanţa de recurs nu a

analizat în nici un fel probele aflate la dosarul cauzei şi, mai mult, din motivarea realizată rezultă că a intervenit o eroare materială.

În dezvoltare, contestatoarea a arătat că eroarea materială ce stă la baza pronunţării deciziei Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie rezultă din însăşi concluzia că „nu se poate reţine efectuarea unei plăţi duble", ceea ce denotă omisiunea de a analiza ordinele de plată şi extrasele de cont.

Din întreg materialul probator, afirmă contestatoarea, rezultă că a achitat acciza aferentă produselor returnate în antrepozitul fiscal de două ori, respectiv la a doua eliberare în consum şi ca efect al emiterii deciziei de impunere.

Considerentele Înaltei Curţi asupra contestaţiei în anulare

Examinând decizia instanţei de recurs prin prisma motivului invocat de contestatoarea SC G România SRL, Înalta Curte constată că în cauză nu s-a făcut dovada îndeplinirii dispoziţiilor art. 318 Cod procedură civilă, prima ipoteză.

Potrivit reglementării invocate, „*hotărârile instanţelor de recurs mai pot fi atacate cu contestaţie când dezlegarea dată este rezultatul unei greşeli materiale (…)*".

Conturând presupusa greşeală materială, contestatoarea a susţinut, în esenţă, că aceasta ar consta în „*omisiunea analizării probelor doveditoare ale încălcării principiului evitării dublei impuneri*", prin neobservarea ordinelor de plată şi extraselor de cont aflate la dosarul de fond.

În doctrina relevantă procesual civilă, sintagma „*greşeală materială*" a fost analizată prin opoziţie cu greşeala de judecată, subliniindu-se că vizează erori cu caracter

formal, procedural, sau situaţii în care se confundă ori se omit date materiale importante ale cauzei, nefiind permisă reexaminarea fondului prin prisma reaprecierii probelor administrate.

Or, aspectul invocat prin contestaţia în anulare de faţă a fost analizat şi dezlegat pe baza înscrisurilor existente la dosar, atât de curtea de apel, cât şi de instanţa de recurs.

Validând raţionamentul primei instanţe şi, implicit, al fiscului instanţa de recurs a considerat că deducerea sumei de 4.428.397 lei reprezentând accize pentru ţigarete primite în antrepozit în perioada decembrie 2004-decembrie 2006 nu a fost legală pentru că, în esenţă, operaţiunea de distrugere a ţigaretelor consemnată în cele 8 procese verbale de distrugere nu s-a derulat sub controlul autorităţii fiscale.

Ca urmare, nu există o dublă plată a accizelor pentru aceeaşi marfă, iar considerentele reproduse rezumativ la pct.2 al acestei decizii demonstrează că nu poate fi vorba de o eroare materială.

În realitate, ceea ce urmăreşte contestatoarea prin exercitarea căii de atac extraordinare de retractare de faţă este tocmai repunerea în discuţie a acestui motiv de recurs şi reevaluarea ansamblului probator, ceea ce are semnificaţia unui recurs la recurs.

Nu în ultimul rând, Înalta Curte observă că ordinele de plată şi extrasele de cont de nu au aptitudinea de a-i susţine concluzia, în contextul în care nu a solicitat efectuarea unei expertize fiscale pentru verificarea corespondenţei dintre cantitatea de ţigarete eliberată spre consum din antrepozitul fiscal şi acciza aferentă.

Conchizând, Înalta Curte reţine că potrivit jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, doar erorile de fapt

care nu au devenit vizibile decât la finalul unei proceduri judiciare pot justifica o derogare de la principiul securităţii juridice, pe motiv că nu a fost posibilă îndreptarea lor prin exercitarea căilor ordinare de atac (concluzie afirmată, de exemplu, în:Mitrea c România/2008, Stanca Popescu c România/2009).

În lipsa unei circumstanţe substanţiale şi imperative de natură să justifice redeschiderea procesului judecat irevocabil, prezenta contestaţie în anulare nu poate fi admisă, în contextul în care chestiunea presupusei duble impozitări a fost analizată de ambele instanţe de judecată (fond şi recurs).

Văzând şi dispoziţiile art. 319 Cod procedură civilă se va respinge contestaţia în anulare ca nefondată.